

15

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO

z dnia 2 listopada 1950 r.

w sprawie obrotu zbożem i głównymi przetworami zbożowymi.

Na podstawie art. 2 ust. 2 i art. 4 dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o reglamentacji niektórych surowców, półfabrykatów i wyrobów gotowych (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 341) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Zbożem — w rozumieniu niniejszego rozporządzenia — jest pszenica, żyto, jęczmień, owies, kukurydza gryka i proso.

§ 2. Za główne przetwory zbożowe uważa się wszelkiego rodzaju mąki, kasze i płatki, uzyskane ze zboża.

§ 3. 1. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa o hurtowych dystrybutorach, rozumie się przez to:

- a) przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „Centrala Spożywcza” oraz
- b) Centralę Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” i powiatowe związki gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska”.

2. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa

o detalicznych odbiorcach, rozumie się przez to uspołecznione organizacje detalicznego handlu głównymi przetworami zbożowymi, zakłady żywienia zbiorowego oraz osoby prowadzące piekarnie i inne spółdzielcze i prywatne wytwórnie wyrobów mącznych oraz prywatne sklepy detalicznej sprzedaży głównych przetworów zbożowych.

§ 4. Obrót zbożem i głównymi przetworami zbożowymi odbywa się w ramach narodowych planów gospodarczych.

§ 5. 1. Główne przetwory zbożowe mogą być przedmiotem obrotu, jeżeli odpowiadają obowiązującym typom przemiału oraz normom jakościowym (standardom).

2. Główne przetwory zbożowe, pochodzące z przemiału gospodarczego nie mogą być przedmiotem obrotu.

II. Obrót zbożem.

§ 6. 1. Skup i sprzedaż zboża powierza się na zasadzie wyłączności przedsiębiorstwu państwowemu „Polskie Zakłady Zbożowe”.

2. Przedsiębiorstwo wymienione w ust. 1 będzie dokonywać skupu zboża bądź przez podległe mu placówki terenowe, bądź też za pośrednictwem gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska“, upoważnionych przez wymienione przedsiębiorstwo do skupu.

3. Przepis ust. 1 nie uchyla przepisów rozporządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 29 grudnia 1949 r. w sprawie odstępowania przy przemiele gospodarczym niektórych rodzajów zboża na rzecz Państwa (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 2, poz. 8 i Nr 28, poz. 263).

III. Obrót głównymi przetworami zbożowymi.

§ 7. 1. Przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Zakłady Zbożowe“ dostarcza główne przetwory zbożowe w ramach planu dystrybucji, zatwierdzonego przez właściwe władze:

- a) hurtowym dystrybutorom,
- b) instytucjom wskazanym przez Ministra Handlu Wewnętrznego,
- c) na zaopatrzenie państwowego przemysłu.

2. Dostawy głównych przetworów zbożowych nie objęte zatwierdzonym planem dystrybucji mogą nastąpić tylko za uprzednią zgodą właściwych władz.

§ 8. 1. Hurtową dystrybucję głównych przetworów zbożowych na obszarze całego Państwa w celu zaopatrzenia detalicznych odbiorców powierza się na zasadzie wyłączności hurtowym dystrybutorom.

2. Zaopatrzenie instytucji wskazanych przez Ministra Handlu Wewnętrznego oraz zaopatrzenie państwowego przemysłu następuje bezpośrednio przez przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Zakłady Zbożowe“.

3. Minister Handlu Wewnętrznego może zezwolić na tryb zaopatrywania odmienny od ustalonego w ust. 1 i 2.

§ 9. 1. Przedsiębiorstwo państwowe „Centrala Spożywcza“ zaopatruje miejskich detalicznych odbiorców. Centrala Rolnicza Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ zaś i powiatowe związki gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ zaopatrują wiejskich odbiorców detalicznych.

2. Od przepisów ust. 1 można odstąpić, gdy w danym mieście przedsiębiorstwo „Centrala Spożywcza“ nie ma hurtowni lub jej filii albo gdy na odstąpienie zezwolił prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 10. 1. W miejscowości, w której znajduje się kilka hurtowni, prezydium powiatowej rady narodowej, z zachowaniem przepisów § 9 ust. 1, wskaże, w jakich hurtowniach mają zaopatrywać się poszczególni detaliczni odbiorcy, kierując się przy tym zdolnością zaopatrzenia przez hurtownie i odległością detalicznego odbiorcy od hurtowni.

2. Detaliczni odbiorcy powinni zaopatrywać się tylko w wyznaczonej hurtowni.

3. Gdy wyznaczona hurtownia nie posiada żądanych ilości lub rodzajów albo gatunków głównych przetworów zbożowych, kierownik hurtowni powinien pisemnie skierować detalicznego odbiorcę do innej najbliższej hurtowni.

§ 11. W każdej hurtowni będą prowadzone kartoteki poszczególnych zaopatrujących się w niej detalicznych odbiorców, z wyjątkiem sklepów prywatnych, z uwidocznieniem zamówionych i pobranych w poszczególnych miesiącach ilości, rodzajów i gatunków głównych przetworów zbożowych.

§ 12. 1. Detaliczni odbiorcy, z wyjątkiem prowadzących sklepy prywatne, obowiązani są na każdy miesiąc składać do właściwej hurtowni (§ 10 ust. 1) zapotrzebowanie na główne przetwory zbożowe.

2. Zapotrzebowanie przewidziane w ust. 1 należy

składać najpóźniej na 45 dni przed rozpoczęciem miesiąca objętego zapotrzebowaniem.

3. Gdy złożone w myśl ust. 1 zapotrzebowanie odbiega pod względem ilości lub asortymentu od rzeczywistych potrzeb ludności, kierownik hurtowni winien, na podstawie stwierdzonego faktycznego zużywania głównych przetworów zbożowych, zmienić złożone zapotrzebowanie i zawiadomić o tym zainteresowanych odbiorców detalicznych. Odbiorcy ci mają prawo zwrócić się do prezydium powiatowej rady narodowej o wydanie decyzji w tej sprawie.

4. Kierownicy hurtowni sporządzają miesięczne plany zaopatrzenia prywatnych sklepów w główne przetwory zbożowe.

§ 13. Kierownicy hurtowni sporządzają, na podstawie zapotrzebowań zgłoszonych lub zmienionych w myśl § 12 oraz na podstawie planów zaopatrzenia sklepów detalicznych, zbiorcze zapotrzebowanie, które — po uzgodnieniu z prezydium powiatowej rady narodowej — składają do wojewódzkich oddziałów hurtowych dystrybutorów na 40 dni przed rozpoczęciem miesiąca objętego zapotrzebowaniem.

§ 14. Wojewódzkie oddziały hurtowych dystrybutorów sporządzają, na podstawie zbiorczego zapotrzebowania (§ 13), miesięczne zapotrzebowanie na główne przetwory zbożowe na obszar całego województwa i zapotrzebowanie to — po uzgodnieniu z prezydium wojewódzkiej rady narodowej — składają wojewódzkim oddziałom przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Zakłady Zbożowe“ najpóźniej na 35 dni przed rozpoczęciem miesiąca objętego zapotrzebowaniem.

§ 15. Kierownicy hurtowni i wojewódzkie oddziały hurtowych dystrybutorów sporządzają zapotrzebowania przewidziane w §§ 13 i 14 według wzoru ustalonego przez Ministra Handlu Wewnętrznego.

§ 16. Centrala przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Zakłady Zbożowe“ przedkłada Ministrowi Handlu Wewnętrznego ogólny projekt zapotrzebowania na główne przetwory zbożowe, obejmujący obszar Państwa, na 28 dni przed rozpoczęciem miesiąca objętego zapotrzebowaniem.

§ 17. Przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Zakłady Zbożowe“ powinno w ciągu 5 dni od dnia otrzymania zatwierdzonego rozdzielnika przesać odpisy jego centralom hurtowych dystrybutorów i swoim oddziałom wojewódzkim w zakresie ich dotyczącym.

§ 18. 1. Centrale hurtowych dystrybutorów przesyłają zatwierdzony rozdzielnik swoim oddziałom wojewódzkim w terminie 5 dni od dnia jego otrzymania.

2. Wojewódzkie oddziały hurtowych dystrybutorów sporządzają rozdzielnik głównych przetworów zbożowych na hurtownie i po zatwierdzeniu go przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej przekazują rozdzielnik poszczególnym hurtowniom w terminie 5 dni od dnia otrzymania rozdzielnika stosownie do ust. 1.

§ 19. 1. Kierownicy hurtowni sporządzą projekt rozdzielnika głównych przetworów zbożowych przydzielonych do hurtowni, uwzględniając następującą kolejność zaopatrzenia:

- a) zakłady żywienia zbiorowego,
- b) piekarnie,
- c) inne wytwórnie wyrobów mącznych,
- d) uspołecznione organizacje handlu detalicznego,
- e) prywatne sklepy detaliczne.

2. Rozdzielnik — po zatwierdzeniu przez prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej — należy podać do wiadomości zainteresowanych detalicznych odbiorców w zakresie ich dotyczącym.

§ 20. 1. Wojewódzkie oddziały przedsiębiorstwa „Polskie Zakłady Zbożowe“ obowiązane są do należytego i terminowego wykonania dostaw dla hurtowni zgodnie z zatwierdzonym rozdzielnikiem.

2. Dostawa głównych przetworów zbożowych powinna być równomierna i trwać przez cały miesiąc objęty zapotrzebowaniem.

§ 21. Kierownicy hurtowni obowiązani są czuwać nad prawidłowym zaopatrzeniem detalicznych odbiorców i winni zawiadamiać prezydium powiatowej rady narodowej o stwierdzonym uchylaniu się od odbioru przydzielonych głównych przetworów zbożowych.

§ 22. 1. W zakładach żywienia zbiorowego, piekarniach oraz sklepach detalicznych należy utrzymywać niezbędne zapasy głównych przetworów zbożowych w wysokości tygodniowego przeciętnego zużycia (sprzedaży), obliczonego na podstawie miesięcznego zużycia (sprzedaży).

2. Wysokość zapasów głównych przetworów zbożowych w hurtowniach ustala prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

3. Zapasy głównych przetworów zbożowych winny być stale odświeżane przez ich zastępowanie nowymi przydziałami.

4. Naruszenie zapasów w hurtowni może nastąpić wyłącznie za zezwoleniem prezydium wojewódzkiej rady narodowej, w piekarniach i sklepach zaś — za zezwoleniem prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej.

§ 23. Minister Handlu Wewnętrznego ustali w drodze zarządzenia zasady i wzory sprawozdań z dystrybucji głównych przetworów zbożowych.

§ 24. 1. Główne przetwory zbożowe, będące w obrocie hurtowym, winny znajdować się w opakowaniu, w jakim zostały wydane z młyna lub kaszarni.

2. W sklepach detalicznej sprzedaży może być otwarty tylko jeden worek z głównymi przetworami zbożowymi w każdym rodzaju i gatunku, z którego odbywa się bieżąca sprzedaż; w piekarniach mogą być otwarte tylko te worki, z których mąka bezpośrednio przeznaczona jest do wypieku. Inne worki z głównymi przetworami zbożowymi winny być nienaruszone i posiadać plombę oraz etykietę.

§ 25. Na obszarze całego Państwa lub oznaczonym terenie może być w drodze zarządzenia Ministra Handlu Wewnętrznego wprowadzony obowiązek sprzedaży detalicznej poszczególnych głównych przetworów zbożowych tylko w opakowaniu. Zarządzenie to określi, na kim ciąży obowiązek opakowania oraz sposób opakowania. Minister Handlu Wewnętrznego może upoważnić podległe mu

władze do określenia osoby obowiązanej do opakowania.

§ 26. Magazyny przeznaczone do przechowywania głównych przetworów zbożowych powinny być utrzymywane w stanie, który zabezpieczy należyte przechowanie tych przetworów, a w szczególności powinny być jasne, czyste, przewiewne i wolne od szkodników zbożowo-mącznych.

§ 27. 1. Poszczególne rodzaje głównych przetworów zbożowych należy przechowywać oddzielnie.

2. Przetwory zakwestionowane przy odbiorze lub będące w opakowaniu uszkodzonym powinny znajdować się w odrębnym miejscu.

3. Przetwory zbożowe, zakażone szkodnikami, powinny być zabezpieczone w ten sposób, aby uniemożliwić zakażenie innych przetworów.

§ 28. 1. Przedsiębiorstwo „Polskie Zakłady Zbożowe“, hurtowi dystrybutorzy oraz detaliczni odbiorcy głównych przetworów zbożowych unormują wewnętrzną pracę w swych magazynach i składach zgodnie z ramowym regulaminem, ustalonym przez Ministra Handlu Wewnętrznego w drodze zarządzenia.

2. Ubytki przy magazynowaniu głównych przetworów zbożowych dopuszczalne są w granicach określonych przez Ministra Handlu Wewnętrznego w drodze zarządzenia.

IV. Przepisy końcowe.

§ 29. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie dotyczą obrotu zbożem siewnym.

§ 30. Sprawy zastrzeżone w myśl niniejszego rozporządzenia właściwości prezydiów powiatowych rad narodowych należą na obszarze miast, stanowiących powiaty miejskie, do właściwości prezydiów miejskich rad narodowych, a na obszarze m. st. Warszawy i m. Łodzi do właściwości prezydiów rad narodowych tych miast.

§ 31. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą:

- 1) rozporządzenie Ministrów Aprowizacji oraz Przemysłu i Handlu z dnia 28 sierpnia 1947 r. w sprawie unormowania obrotu zbożem i głównymi produktami przemiału (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 348),
- 2) rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 października 1948 r. w sprawie dystrybucji głównych przetworów zbożowych (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 425).

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Handlu Wewnętrznego: T. Dietrich